

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

2011/2067(INI)

20. 4. 2011

NÁVRH ZPRÁVY

o Agendě pro nové dovednosti a pracovní místa
(2011/2067(INI))

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

Zpravodajka: Regina Bastos

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	9

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o Agendě pro nové dovednosti a pracovní místa (2011/2067(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. listopadu 2010 nazvané „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa: evropský příspěvek k plné zaměstnanosti“ (COM(2010)0682),
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. září 2010 o návrhu rozhodnutí Rady o hlavních zásadách politiky zaměstnanosti členských států: část II integrovaných hlavních směrů strategie Evropa 2020¹,
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2010/707/EU ze dne 21. října 2010 o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2010 o podpoře přístupu mladých lidí na trh práce, posílení statusu praktikantů, stáží a odborné přípravy³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 6. července 2010 o atypických smlouvách, zabezpečených profesních drahách a nových formách sociálního dialogu⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. září 2010 o rozvíjení potenciálu k tvorbě pracovních příležitostí v novém udržitelném hospodářství⁵
- s ohledem na střednědobou předpověď do roku 2020: Nabídka a poptávka po kvalifikacích v Evropě, Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání, 2010⁶,
- s ohledem na rámcovou dohodu ze dne 25. března 2010 o inkluzivních trzích práce, kterou podepsali EKOS, BUSINESSSEUROPE, UEAPME a CEEP,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. března 2010 nazvané „Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ (KOM(2010)2020),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 12. ledna 2011 s názvem „Roční analýza růstu: postup v rámci ucelené reakce Evropské unie na krizi“ (KOM(2011)0011) a návrh zprávy o zaměstnanosti, který byl k tomu sdělení připojen,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. února 2011 s názvem „Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu“ (KOM(2011)0078),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2010 nazvané „Závěry páté zprávy

¹ Přijaté texty, P7_TA(2010)0309.

² Úř. věst. L 308, 24.11.2010, s. 46.

³ Přijaté texty, P7_TA(2010)0262.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2010)0263.

⁵ Přijaté texty, P7_TA(2010)0299.

⁶ Publikace Cadefop, ISBN 978-92-896-0536-6.

o hospodářské, sociální a územní soudržnosti: budoucnost politiky soudržnosti“ (KOM(2010)0642),

- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro zaměstnanost a sociální věci a na stanoviska Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku, Výboru pro regionální rozvoj, Výboru pro kulturu a vzdělávání a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A7-0000/2011),
- A. vzhledem k tomu, že globální nezaměstnanost v současnosti postihuje 23,1 milionů lidí; vzhledem k tomu, že nezaměstnanost mládeže se udržuje na 20,4 % a dlouhodobá nezaměstnanost neustále roste,
- B. vzhledem k tomu, že v důsledku hospodářské krize v roce 2008 ztratily primární a výrobní sektory více pracovních míst, než se očekávalo, a předpokládá se, že do roku 2020 ztratí dalších cca 2,5 milionu pracovních míst,
- C. vzhledem k tomu, že se stále očekává, že v sektoru služeb, například v prodeji, bezpečnostních službách, úklidu, stravování a pečovatelských službách dojde od současnosti do roku 2020 k největšímu nárůstu počtu pracovních míst a tento sektor by mohl být nejrychleji se rozvíjející oblastí,
- D. vzhledem k tomu, že mění se struktura zaměstnanosti v odvětvích přirozeně ovlivňuje strukturu zaměstnanosti jednotlivých profesí a požadované úrovně kvalifikace,
- E. vzhledem k tomu, že nejvíce ohrožení ztrátou zaměstnání jsou pracovníci s nižším než vysokoškolským vzděláním,
- F. vzhledem k tomu, že dlouhodobá udržitelnost odborné přípravy a vyššího vzdělávání závisí na různých aspektech, například na stavu veřejných financí a individuálním pohledu,
- G. vzhledem k tomu, že se očekává nárůst počtu pracovních míst s požadavkem vyšší kvalifikace,
- H. vzhledem k tomu, že migrace v rámci EU, stejně jako směrem ven bude mít stále větší vliv na velikost a složení pracující populace v členských státech a významně ovlivňuje poptávku a nabídku po kvalifikacích,
- I. vzhledem k tomu, že udržitelné hospodářství má potenciál zvyšovat počet dobrých pracovních míst a přispívat k oživení evropského hospodářství,
- J. vzhledem k tomu, že EU stále méně investuje do výzkumu a vzdělání než její světoví hospodářští partneři a konkurenti; vzhledem k tomu, že nejpodstatnější investice jsou potřebné v oblasti ekonomického know-how,

Výzvy politiky zaměstnanosti

1. připomíná, že v rámci strategie Evropa 2020 členské státy dohodly, že se pokusí docílit 75% zaměstnanosti věkové skupiny od 20 do 64 let; vyzývá všechny zúčastněné strany,

aby více usilovaly o úspěšné dosažení cílů strategie Evropa 2020;

2. poukazuje na to, že míra zaměstnanosti je úzce spojená s ekonomickou výkonností; důrazně doporučuje, aby se členské státy řídily zásadami politik zaměstnanosti a hlavními směry hospodářských politik;
3. vyzývá k lepší koordinaci hospodářských politik mezi členskými státy s cílem zabránit nekalé soutěži a narušování trhu; nabádá členské státy, aby respektovaly pravidla rozpočtové disciplíny, a snižovaly tak riziko dalšího zvýšení deficitu a vyzývá Komisi, aby vykonávala efektivní rozpočtový dozor,
4. podporuje stěžejní iniciativu Komise v rámci strategie Evropa 2020 změnit směr a usilovat o udržitelné hospodářství;
5. připomíná, že kombinace demografických změn a změn ve výrobních řetězcích vyžaduje lepší strategie v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání a organizace práce s cílem maximalizovat konkurenceschopnost evropské ekonomiky, minimalizovat ztrátu lidského kapitálu a vytvořit nové pracovní příležitosti;
6. zdůrazňuje, že vnitrostátní opatření v oblasti flexikurity je třeba zesílit a přizpůsobit novému socio-ekonomickému kontextu každého členského státu v souladu s jeho specifickými potřebami s cílem zabezpečit flexibilní a aktivní trh práce, efektivní odbornou přípravu a bezpečné systémy sociálního zabezpečení a varuje před univerzálními řešeními;
7. vyjadřuje politování nad tím, že pro mnoho pracovníků představuje sladění pracovního a rodinného života stále složitý úkol; vyzývá členské státy, aby všem rodičům, zejména rodičům v neúplných rodinách, poskytl příležitost začlenit se, a to nejen do pracovního života, ale také do procesu celoživotního vzdělávání;

Reakce

Zajištění dostupnosti kvalifikované pracovní síly

8. vítá iniciativu Komise týkající se vytvoření „přehledu dovedností EU“ a reformy sítě Evropských služeb zaměstnanosti EURES pro zvýšení transparentnosti pro uchazeče o zaměstnání;
9. žádá lepší monitorování budoucí poptávky po kvalifikacích v Evropě a okamžité zavedení těchto doporučení do politik členských států v oblasti vzdělávání a celoživotního vzdělávání; domnívá se, že sdílení poznatků, které spojují podnikatelskou sféru a vzdělávací instituce, by bylo užitečným nástrojem při vyrovnávání deficitu v oblasti inovací a zručnosti;
10. vyjadřuje politování nad tím, že počet osob s předčasně ukončenou školní docházkou je stále vysoký; vyzývá členské státy, aby zaváděly politiky pro prevenci předčasného ukončování školní docházky a nabízely alternativy vzdělávání studentům s poruchami učení;

11. vítá návrh Komise podporovat evropská centra excelence v rámci nových akademických specializací přizpůsobených pro potřeby pracovních míst v budoucnosti;
12. vyzývá členské státy k zahrnutí schopností v oblasti IKT, digitální gramotnosti a klíčových průřezových schopností, jako je komunikace v cizích jazycích a také podnikatelské dovednosti do politik odborného a celoživotního vzdělávání;
13. vyzývá členské státy, aby zavedly duální systém vzdělávání/odborné přípravy s cílem umožnit mladým lidem vstup na trh práce již v počátečním stádiu; dále vyzývá zúčastněné strany, aby zajistily, že stáže a učňovské vzdělávání povedou k nalezení nových pracovních míst;
14. domnívá se, že je nutné zlepšení vzájemného uznávání znalostí, diplomů a dovedností na úrovni EU stejně jako rozšíření tohoto procesu na pracovníky ze třetích zemí;

Podpora poptávky po pracovních silách a vytváření pracovních míst

15. vyzývá členské státy a Komisi, aby podporovaly vytváření malých a středně velkých podniků, vytvářely pro ně příznivé regulační prostředí a zlepšily jejich přístup k finančním zdrojům; připomíná, že 85 % pracovních míst v EU zajišťují právě malé a střední podniky; nabádá všechny zúčastněné strany, aby odstranily překážky komplikující zakládání firem a jejich volný pohyb;
16. domnívá se, že budování bezbariérového a konkurenceschopného jednotného trhu musí být dokončena, aby byl usnadněn volný pohyb pracovníků; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy k úzké spolupráci se sociálními partnery a k podpoře vzájemného sdílení osvědčených metod a zkušeností v této oblasti;
17. rozhodně odsuzuje nehlášenou práci, která ohrožuje jak společnost, tak pracovníky; vyzývá členské státy, aby prováděly pravidelné kontroly a organizovaly informační kampaně s cílem zvýšit povědomí o dlouhodobých ztrátách pro pracovníky zaměstnané v šedé ekonomice;
18. domnívá se, že sektor zdravotnictví hraje klíčovou úlohu při realizaci cílů strategie Evropa 2020; dále se domnívá, že v souvislosti s demografickými změnami je sektor zdravotní a sociální péče důležitým zaměstnavatelem, jehož význam pravděpodobně ještě vzroste; vyzývá Komisi, aby zahájila výzkum týkající se pečovateli pracujících v domech klientů s cílem zjistit, zda předpisy EU zajišťují dostatečnou sociální ochranu této kategorie pracovníků;
19. vyzývá Komisi, členské státy, sociální partnery a další zúčastněné strany, aby pro účely vytváření pracovních míst zajistily efektivní využívání fondů EU, jako ESF, EFRR a Fondu soudržnosti, a prostředků jako je mikrofinancování;

Zdokonalování fungování trhu

20. bere na vědomí, že politika flexikurity je centrálním bodem Agendy, a sdílí hodnocení Komise, že krize představuje závažnou zkoušku pro vnitrostátní opatření v oblasti flexicurity;

21. zdůrazňuje však, že flexikurita nemůže sama nemůže krizi vyřešit a vyzývá Komisi, členské státy a sociální partnery, aby věnovali zvláštní pozornost pracovníkům ze znevýhodněných skupin, jako jsou mladí lidé, pracovníci s nízkou kvalifikací a pracovníci se zdravotním postižením;
22. je toho názoru, že vzhledem k novému tempu sociálních a ekonomických změn je třeba přezkoumat a posílit čtyři komponenty flexikurity a jejich vzájemnou rovnováhu, a to flexibilní a spolehlivé smluvní ujednání, aktivní politiku trhu práce, celoživotní vzdělávání a moderní systémy sociálního zabezpečení;

Podpora trhů práce podporujících sociální začlenění

23. zdůrazňuje, že v zájmu toho, aby Evropa překonala hospodářskou krizi, aby byla konkurenceschopnější a konvergentnější, dosáhla vyššího stupně růstu a aby z dlouhodobé perspektivy zajistila svoje systémy sociálního zabezpečení, musí naplno využívat svůj potenciál pracovních sil;
24. zdůrazňuje v tomto kontextu význam snižování segmentace a lepšího začleňování na trh práce s cílem zvýšit příležitosti znevýhodněných skupin vstoupit na trh práce a dosahovat na něm pokroků;
25. zdůrazňuje význam prosazování práv osob se zdravotním postižením při zavádění Agendy, stejně jako ve všech aspektech evropské strategie 2020;
26. zdůrazňuje význam boje proti nezaměstnanosti mladých lidí jako prioritního problému; vyzývá Komisi a členské státy a pokračovaly v úsilí o podporu začleňování mládeže na trh práce včetně poskytování pobídek mladým lidem a zaměstnavatelům; zdůrazňuje v tomto kontextu zásadní význam usnadnění přechodu ze školy do práce a předvídaní potřebných schopností, jejich rozvíjení a přizpůsobování;
27. zdůrazňuje, že politiky prosazování rovnosti žen a mužů a sladění pracovního, rodinného a soukromého života mohou přispět ke zvýšení účasti žen a mužů na trhu práce;

Zlepšování kvality pracovních míst a pracovních podmínek;

28. domnívá se, že sledování cíle plné zaměstnanosti je třeba doplnit intenzivnějším úsilím o zlepšení kvality pracovních míst, pracovních a životních podmínek všech zaměstnanců;
29. domnívá se, že kvalitu pracovních míst je třeba prosazovat jako vícerozměrný koncept, který zahrnuje pracovní vztahy i samotnou práci; vyzývá Komisi, aby zvýšila úsilí o přezkoumání definice EU a společných ukazatelů kvality pracovních míst a zlepšila tak jejich funkčnost při hodnocení a srovnávání politik členských států;
30. zdůrazňuje význam integrace snah zainteresovaných stran pro zlepšení kvality pracovních míst a použití vhodných politických nástrojů včetně právních předpisů, koordinace politik, výměny osvědčených metod a samostatných dohod sociálních partnerů;

31. domnívá se, že adekvátní sociální ochrana by měla patřit ke klíčovým aspektům kvality zaměstnanosti a tím i koncepce kvality pracovních míst;
32. vyzývá Komisi, aby dokončila předlegislativní činnost a předložila legislativní návrhy uvedené v Agendě, přičemž bude zcela respektovat výsledky svého posouzení ekonomického a sociálního vlivu a nezávislost sociálních partnerů; vítá plány Komise přezkoumat efektivitu právních předpisů týkajících se kvality pracovních míst a pracovních podmínek v souvislosti s vývojem;

*

* *

33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Hospodářská, finanční a sociální krize, která nyní postihla Evropu zdůraznila slabé stránky evropského hospodářského a sociálního modelu a zvrátila některé dříve dosažené aspekty pokroku.

Od prvních projevů krize na trhu práce v roce 2008 zaniklo v Evropě 5,6 milionů pracovních míst.

V současné době je v EU 23 051 milionů nezaměstnaných, což činí 9,5 % aktivní populace, a to má vážné důsledky na růst a prosperitu v Evropě.

Stejně znepokojující jsou těžkosti, se kterými se setkávají někteří zaměstnavatelé při získávání zaměstnanců, zejména na vysoce kvalifikované pozice. Dokonce i během krize bylo pro některé zaměstnavatele těžké obsadit volná pracovní místa kandidáty s vyhovujícími kvalifikacemi.

Posilování lidského kapitálu a zaměstnanosti zvyšováním kvalifikace bude znamenat, že Evropa je na cestě k obnově.

Musíme lidem nabídnout správné podněty, které jim pomohou doplnit si kvalifikaci, úzce propojit vzdělávání a odbornou přípravu s prací, najít vhodnou kombinaci schopností a účinněji předvídat, jaké kvalifikace budou v budoucnu žádané, pro zabezpečení lepšího sladění nabídky a poptávky na trhu práce.¹

Členské státy si stanovily ambiciózní cíl dosáhnout do roku 2020 75% zaměstnanosti věkové skupiny od 20 do 64 let.

EU je schopna reagovat na tuto výzvu a má potenciál míru zaměstnanosti výrazně zvýšit.

V listopadu 2010 Komise přijala návrh sdělení nazvaný „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa: evropský příspěvek k plné zaměstnanosti“.

Tato „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa“ je součástí strategie Evropa 2020 a je příspěvkem Komise k dosažení ambiciózního cíle členských států 75% zaměstnanosti věkové skupiny od 20 do 64 let do roku 2020.

Za účelem dosažení tohoto cíle navrhuje Komise opatření zaměřená na čtyři priority:

- další reformu trhu práce zaměřenou na zvýšení flexibility a jistoty (flexikurity);
- vhodné pobídky pro jednotlivce i podniky, které jim pomohou investovat do odborné přípravy a zajistit neustálé doplňování kvalifikací odpovídající požadavkům trhu práce;
- návrhy, které by měla předložit Komise s cílem zajistit důstojné pracovní podmínky a zároveň zlepšit kvalitu pracovního práva: proběhne přezkoumání směrnice o pracovní době a vznikne i legislativní iniciativa s cílem zlepšit směrnici o dočasném vysílání

¹ Na téma nabídky a poptávky v souvislosti s kvalifikací v Evropě viz: „Skills supply and demand in Europe“ Medium-term forecast up to 2020“, Lucemburk, 2010: http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/3052_en.pdf

pracovníků;

- opatření na zajištění podmínek na trhu práce, které jsou příznivé pro vytváření pracovních míst, kromě jiného prostřednictvím snižování administrativní zátěže a daní souvisejících s prací a mobilitou, přičemž připomíná, že je to obzvláště důležité pro odvětví, ve kterých dochází k rychlým změnám, např. pro odvětví, které intenzivně využívají výzkum a vývoj.

Zpravodajka souhlasí s přístupem Komise, je ale přesvědčená, že existuje prostor pro zlepšení, zejména pokud jde o:

- snižování administrativní zátěže a byrokracie pro malé a střední podniky s cílem vytvářet pracovní místa;
- podíl žáků, kteří předčasně ukončí školní docházku, přičemž připomíná, že je úkolem členských států, aby přijaly preventivní opatření a poskytly žákům alternativy odborného a učňovského vzdělávání;
- opatření na zlepšení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem;
- zlepšení monitorování a předvídaní potřebných kvalifikací pro budoucnost, což umožní lepší sladění nabídky a poptávky a orientaci na rozvoj kvalifikací, které zajistí lepší pracovní příležitosti během celého života;
- opatření zaměřená na mladé lidi s cílem začlenit je na trh práce ještě před ukončením formálního vzdělání, a to zejména prostřednictvím odborné přípravy, která povede ke vzniku nových pracovních příležitostí;
- potřebu posílit pravidla flexikurity a přizpůsobit je sociálně-ekonomickým podmínkám každého členského státu s cílem zabezpečit flexibilní trh práce, proaktivní politiku ve vztahu k tomuto trhu, celoživotní vzdělávání a moderní systémy sociálního zabezpečení;
- potřebu zdokonalit směrnici o dočasném vysílání pracovníků s cílem omezit byrokracii a řešit otázky dvojího zdanění, aby se zjednodušil volný pohyb pracovníků;
- potřebu dalšího pokroku v oblasti vzájemného uznávání kvalifikací mezi EU a třetími zeměmi;
- užší spolupráci mezi vzdělávacími institucemi a podnikatelskou sférou.

Pokud máme vytvořit efektivní politiky zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy a ulehčit jednotlivcům rozhodování o volbě povolání, budeme muset zlepšit schopnost členských států a Unie předvídat charakter v budoucnu potřebných kvalifikací a zajistit, aby byly v souladu s potřebami trhu práce.